

بررسی پدیده تأخر فرهنگی در شیوه‌های تولید کشاورزی و تأثیر آن بر تولیدات کشاورزی اجتماعات روستایی ایران

میترا زرگر

مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام خوزستان

تأخر یا واپس ماندگی فرهنگی به پیشی گرفتن برخی عناصر فرهنگی - بویژه عناصر مادی - که سرعت تغییر بیشتری دارند • نسبت به عناصری که روند کندتری در تغییرات دارند، اطلاق می‌گردد. این تأخر در کشاورزی روستایی ایران که نتیجه وابستگی این نظام به خارج می‌باشد • به صورت بروز شکاف میان برخی از عناصر مادی و معنوی کشاورزی ایران به چشم می‌خورد. بدین لحاظ هدف از مقاله حاضر نمایاندن برخی از نمودهای این پدیده در شیوه‌های تولید کشاورزی، مناسبات تولیدی و نظام قشر بندی و تأثیر آن بر تولیدات این بخش می‌باشد. بدین لحاظ در این پژوهش کاربرد ماشین آلات و نهاده‌های نوین کشاورزی، آموزش و سواد نیروی کار روستایی و نظام مناسبات اجتماعی آنان به عنوان متغیرهای مستقل و تولیدات کشاورزی روستایی به متغیر وابسته در نظر گرفته شده و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و آمارهای موجود، رابطه بین این دو دسته متغیر بررسی شده است. نتایج بررسی حاضر نشان داده علیرغم افزایش کمی در نهاده‌های جدید کشاورزی و ورود ماشین آلات نوین از جمله تراکتور در اجتماع روستایی، تولید محصولات کشاورزی از رشد مطلوب و متناسبی برخوردار نبوده است. لذا برای اجتناب از پیامدهای منفی این فاصله پیشنهاد می‌گردد از تکنولوژی و نهاده‌هایی استفاده نمود که متناسب با شرایط بومی جامعه بوده تا بدین طریق اثرات نامطلوب آن بر تولید و افزایش هزینه‌ها حتی الامکان جلوگیری گردد.